

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DP058 Регіональна економіка Regional Economy
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Семестр	6 семестр (на базі ОПС Фаховий молодший бакалавр)
Курс	3 курс
Анотація курсу	<u>Мета вивчення дисципліни:</u> формування у студентів системи знань про основні закономірності функціонування економіки регіонів, механізми реалізації регіональної політики. Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів навички практичного використання методів дослідження регіонального розвитку.
Сторінка курсу в MOODLE	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_p1.pdf
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Криворучко Михайло Юрійович Канали комунікацій СДН «Moodle»: повідомлення в чаті ел.пошта: m.y.kryvoruchko@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_p1.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

	ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин СК10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків
Перелік програмних результатів навчання	ПРН4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПРН5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур ПРН20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 150 Кількість кредитів – 5 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 90 Форма підсумкового контролю – екзамен
Методи навчання	Тематичні лекції, вирішення аналітичних, розрахункових, аналітично-розрахункових завдань, самонавчання через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle та рекомендованої літератури, джерел.
Зміст дисципліни	

<p>Тема 1. Регіональні аспекти територіальної організації суспільства</p>	<p>Територіальна організація як наскрізний принцип життєдіяльності населення. Регіоналізація – головна складова територіальної організації населення і господарства. Базові поняття: регіон, регіоналізація, регіональна економіка, регіональна політика.</p>
<p>Тема 2. Теоретичні основи регіональної економіки</p>	<p>Основні етапи розвитку теорій регіональної економіки. Неокласичні теорії регіонального розвитку. Теорії кумулятивного зростання. Теорії зростання за рахунок конкурентних переваг регіону. Сучасні теорії регіонального розвитку.</p>
<p>Тема 3. Теоретико-методичні аспекти оцінювання міжрегіональної конвергенції</p>	<p>Теоретико-методичні підходи до вирівнювання регіонального розвитку. Методичні аспекти дослідження міжрегіональної конвергенції</p>
<p>Тема 4. Характеристика регіональної політики ЄС</p>	<p>Особливості становлення та розвитку регіональної політики ЄС. Європейський досвід визначення видів територій при формуванні регіональної політики.</p>
<p>Тема 5. Характеристика державної регіональної політики в Україні</p>	<p>Основні засади державної регіональної політики України. Характеристика Державної стратегії регіонального розвитку на 2021- 2027 роки та плану заходів з її реалізації. Методологічні засади оцінки потенційних сфер смарт-спеціалізації регіонів. Методологічні виклики смарт-спеціалізації України.</p>
<p>Тема 6. Структурна трансформація економіки регіонів у формуванні повоєнного економічного ландшафту України</p>	<p>Чинники та наслідки структурних зрушень економіки регіонів в умовах війни. Фінансові аспекти кризових явищ регіонального розвитку. Пріоритетні завдання та засоби регулювання структурних зрушень в економіці регіонів в умовах сучасних викликів.</p>
<p>Тема 7. Розвиток системи експортної логістики України в контексті трансформації глобальних ланцюгів вартості</p>	<p>Формування та розвиток глобальних ланцюгів вартості в умовах сучасних викликів. Трансформація експортних потоків та розвиток системи експортної логістики регіонів.</p>
<p>Тема 8. Формування моделі інтегрованого економічного простору України</p>	<p>Когерентний підхід до формування сучасної моделі просторового розвитку економіки України. Стратегічні пріоритети інтегрованого просторового розвитку. Проблеми та інструменти формування інтегрованого економічного простору України.</p>

Політика дисципліни		
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.	
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.	
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.	
Система оцінювання		
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий контроль проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу.		
Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни		
Види навчальної роботи	Мак кількість балів	
Аудиторна робота – 40 балів		
Усне/письмове опитування (13 практичних занять по 1 балу за кожне)	13	
Практичні завдання (13 завдань по 1 балу за кожне)	13	
2 модульних контрольних роботи по 7 балів.	14	
Індивідуальна робота – 30 балів		
Один з видів робіт:		
- підготовка і захист презентації		
- участь в міжнародному інтерактивному проекті		
- участь в роботі наукового клубу «Відкритий простір»		
Екзамен – 30 балів		
Разом	100	
Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст

A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Просторовий розвиток економіки України: сучасні тренди трансформації та виклики європейської інтеграції : монографія; наук. ред. В. С. Кравців, І. З. Сторонянська / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2024. 451с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).

2. Наукові засади структурної трансформації промислового сектора економіки: міжнародний, національний та регіональний виміри: монографія; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»; наук. редактор д.е.н., проф. С.О. Ішук. – Львів, 2023. – 191 с. (Серія “Регіони: моніторинг, прогнози, моделі”)

3. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Ромашенко О.С. Регіональна економіка: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 121с.

4. Регіональна економіка: тренінг курс: Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / В.В.Соляр, О.В. Анісімова . - Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 173с.

Додаткові джерела

1. Криворучко М.Ю. Порівняльний аналіз динаміки показників соціально-економічного розвитку Черкаської області та сусідніх регіонів протягом 2019-2021 років. (Розділ монографії). *The scientific paradigm in the context of technological development and social change: Scientific monograph. Part 1*. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, March 31, 2023. С. 125-162. (1,9 д.а.) <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-297-5-6>

2. Мельник М.І., Лещух І.В.. Когерентний підхід до формування сучасної моделі просторового розвитку економіки України. *Регіональна економіка*. 2023. №1. С. 23-33.

3. Пітюлич М.М, Крупка А.Я., Мінкович В.Т., Чакій О.І. Детермінанти розвитку та їх вплив на фінансову стійкість територіальних громад. *Регіональна економіка*. 2023. №1. С. 34-44.
4. Буркинський Б.В., Сторонянська І.З., Горячук В.Ф., Осипов В.М., Мурзановський Г.М. Шляхи удосконалення системи бюджетного вирівнювання в Україні. *Регіональна економіка*. 2023. №2. С. 21-33.
5. Керецман Н.І. Концептуальні засади вдосконалення механізму управління територіальними громадами на основі інтегрованого розвитку. *Регіональна економіка*. 2023. №2. С. 41-49.
6. Криворучко М. Ю. Методологічні виклики смарт-спеціалізації регіонів України. *Бізнес Інформ*. 2022. №1. С. 145–151.
7. Куклін О.В., Азьмук Н.А., Дернова І.А. Концептуальні засади розвитку регіональних закладів освіти як стратегічний напрям повоєнного відновлення. *Економіка і суспільство*. (43). 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-32>
8. Прокопчук О.А., Ковальчук О.Д., Усюк Т.В. Європейська політика згуртування: концептуальні засади, імперативи для України. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/335/320>
9. Територіальний розвиток і регіональна політика. Стратегування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізації: наукова доповідь / наук. ред. д.е.н., проф. Сторонянська І.З. Львів, ІРД НАНУ. 2020. 141 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»)
10. Череватський Д.Ю., Солдак М.О., Лях О.В., Залозна Ю.С. та ін. Циркулярна смарт-спеціалізація старопромислових шахтарських регіонів України: монографія; за заг. ред. О.І. Амоші. Ін-т економіки промисловості НАН України. Київ. 2020. 196 с.
11. Барановський М.О. SMART-спеціалізація як інструмент активізації розвитку регіонів України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки*. Випуск 13. 2020. С. 7-15.
12. Возняк Г.В., Кльоба Т.В. Смарт-спеціалізація як інноваційна стратегія економічного зростання регіонів: досвід країн Центральної та Східної Європи для України. *Бізнес Інформ*. 2020. Вип. 11. С. 59-68.
13. Переробна промисловість регіонів України: проблеми та перспективи розвитку: монографія; ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України”; наук. редактор д.е.н., проф. С. О. Іщук. Львів. 2020. 341 с.
14. Проект Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку України». Методологія планування регіонального розвитку в Україні. Інструмент для розробки стратегій регіонального розвитку і планів їх реалізації. URL: https://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

2. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затв. Постановою КМУ від 05.08.2020 р. №695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/695-2020-%D0%BF>

3. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>

4. Закон України «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

5. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 р. №586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

6. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 р. №602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

Джерела і ресурси статистичних даних регіонального розвитку

1. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Державна служба статистики Черкаської області. URL: <http://www.ck.ukrstat.gov.ua/>

3. Державна служба статистики України. Статистичний збірник «Регіони України, 2021». Частина I. Київ. 2022. 273 с.

4. Державна служба статистики України. Статистичний збірник «Регіони України, 2021». Частина II. Київ. 2022. 631 с.

5. Державна служба статистики України. Статистичний збірник «Валовий регіональний продукт, 2021». Київ. 2023. 105 с.

6. Державна служба статистики України. Статистичний збірник «Доходи та витрати населення, 2021». Київ. 2023. 91 с.